

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 43 (8679)

20 ОКТЯБРЬ

2017 йыл

УЛЛЫ НОМА

КАЗАН АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

РЕСПУБЛИКА БОЙЫНША

Аыр бир маънет акша уьшин биз яваплы

Озган юмадынъ ишинде Дагестан Республикасынынъ Акимбасынынъ куллыгын юритувщи Владимир Васильев (суьвретте) РФ Федераллык Госдумасынынъ пленарлык кенъесинде катнасты.

Республика басшысы парламентарийлерге Дагестан Республикасына федераллык бюджеттен берилетаган коьмекти коьтеринъиз деп тилек салды, оьз ягыннан ол шыгарылган аыр бир маънет акша уьшин явап берегин билдирди.

– Буьгунлерде Дагестан Республикасына этилинетаган коьмек айлак тоьмен. Мен аьнлайман, сиз аыр бир йиберилен акша уьшин оьз регионлары-

нъызда явап бересиз. Мен де аыр бир маънет акша уьшин комитет алдында, каерде де явап бермеге аьзирлигимди билдиремен. Мен Дагестанда бирге ислейтаган йолдасларыма айттым – бу халктынъ акшасы, биз олар уьшин яваплы. Баскалай, бизге бу акшады байлыктан бермейдилер, мен билемен, Россиядынъ энъ де узак муьйислеринде кайтип осал яшайдылар, олар бизге коьмек

этип бердилер, танълагысы куьн биз бар куьшимизди кулланып болаягымызга сенедилер, – деп соьйледди В.Васильев.

Оьз ягыннан Госдуманынъ Председатели Вячеслав Володин депутатларды янъы ис орынында В.Васильевка коьмек этпеге шақырды.

– Сыйлы йолдаслар! Биз де оьзимизге карар алайык. Бизим йолдасымыз яваплы ис орынына салынган, ол Россиядынъ уйкен деген регионларынынъ бирисин басшылаган, бу коьп миллетли республикада маъселелер аз тувыл. Бизде бар амалларды биз йолдасымызга, республика яшавшыларына коьмек этуьв уьшин кулланайык, регион энъиллерден тувыл экенин эсапка алайык, – деп айтты спикер депутатларга.

ОЪЗГЕРИСЛИ ШАРА

Янъы етекши беркитилди

стрининъ атыннан разылык хат тапшырды.

С.Ахмедов сол яваплы, янъы етекшиди беркитуьв борышын толтырганнан сонъ, биринши соьзди З.Балигишиев айтты. Ол бас деп Ф.Межитовады кутлады эм оьзи ислеген йыллар ишинде аз куллыклар этилмегени акында, ол келген 90-ншы йылларда бизим эмлев тармагымызда 17 йогары билимли врачлар болганы, буьгун олардынъ саны 70-ке дейим оьскени акында да билдирди.

Кишкей болмаган ис коллективти етекшилев – бек яваплы борыш. Янъыларда «Ногай ЦРБ» коллективин етекшилев борышы, йорма бес йыл етекшилик исин бардырып келген З.Балигишиевтен Ф.Межитовага коьшти.

Янъы етекшиди ис орнына беркитпеге ДР Савлык-саклав министерствосынъ министрининъ орынбасары Салман Ахмедов келген эди.

– Зармухамбет Кумарович Балигишиев оьз яшавынъ уьш оныйлыкларга юьвклаган заманларын Ногай ЦРБ-сына багъслап келди. Ол республикада бир ис орында сол шаклы йыллар ислеген экинши аьдем болады. Аьли бизде тийисли тыншаюьвга шыккан аьдем етекши орынында олтырмага ыхтыяры йок деген Федераллык закон кабыл этилинип алынган, сонынъ уьшин З.Балигишиевке ис орынды босатпага туьсти. Ол бир якка да кетпейди, сизинъ янынъызда, янъы етекшиге маслагатшы болып, а баска буйрык пан Фаризат Межитова Ногай ЦРБ етекши болып беркитиледилер, – деди С.Ахмедов эм З.Балигишиевке ДР мини-

– Мен ис аьрекетимди бардырган 25 йыл ишинде аьдемнинъ яшав оьмиринде он йылга соьзылган, сол аьлге етер уьшин бизим врачлар аз куьшлерин салмайдылар. Аыр бир врачка оьз разылыгымды билдиремен, биз кайдай уьстинликке етискен болсак та, ол – сизинъ етимисинъиз. Айтагым сол, биз баьримиз де етекшидинъ тоьгерегинде болмага керекпиз. А сизге, Фаризат Янибековна, бир тилек: билимли куллыкшыларды баалап билинъиз. Эм соьзимди ана тилимизде кутармага суьемен: колнынънан келсе, эт коьмек, келмесе, зарар келтирме, – деди З.Балигишиев.

Бу ийги оьзгериске йыйылган Ногай ЦРБ куллыкшылары алдында янъы беркитилген етекши Фаризат Межитова да разылык соьзлерин билдирди.

Янъы беркитилген етекшиди ис йолдасы Динара Аккишиева ак юрегиннен кутлап, гуьл байламын тапшырды.

Г.САГИНДИКОВА.
Суьвретте: Ф.Межитова.

Дербентте сыйлы конаклар

Уьстимиздеги йылдынъ казан айынынъ 16-ншы куьнинде Савлайдуьнялык яслар фестивалининъ шет элдерден келген делегациясы дуьнядынъ энъ де эсли калаларыннынъ бириси – Дербентте конакта болдылар. Келген конаклар оьз коьзлери мен алдын коьрмеген болса да, Дербент акында эситкен эдилер, ама коьзлери мен коьргенде, сейирлери калды сол каладынъ ярасыклыгына.

Келген конакларды Дербент каласынынъ администрация ваькиллери мен кала аькимбасынынъ орынбасары Мехти Алиев йолыктылар. М.Алиев келген конакларга хошкелди соьзин айттып, заманды ийги озгарувды йорады.

Бас деп конаклар Нарын-кала беркитпеси мен, кала тарихи мен таныстылар. Келген конакларга, англис тилин ийги билеттаган экскурсовод бек кызыклы кепте аыр бир эстелик акында хабарлады. Олар болса, хабаршыды уйкен сейир мен тынъладылар эм ярасык Джума межигитинде болдылар.

Нарын-кала беркитпеси мен кыдырувдынъ ызында конаклар миллет саз-алатлар инструменлеринде ойынды тынъладылар.

Дагестан Республикасынынъ Яслар ислери бойынша министрининъ орынбасары С.Магомедова, шет элдерден келген конаклар ман бирге кыдырып, Дербент каласынынъ администрация ваькиллерине йлы йолыгыс уьшин разылыгын билдирди.

Конаклар ишиннен Словения элиннен яс Лука Крапивник оьз ойлары ман да боьлисип кетти.

Конаклар Дербент каласына аьли де кыдырып келермиз деген ниет пен кайттылар.

БИЗИМ ХАБАРШЫ.
Суьвретте: конаклар Дербент каласында.

РАЙОН ОРТАЛЫГЫНДА

Авыл куьни белгиленди

Ногай районыннынъ Терекли-Мектеб авылы оьзининъ 224-нши йыллыгын белгиледи. Бу куьн эрте-ректен ярмалык басланды. Мунда бал, май, шайлар, писирилген туьрли зияпетлер, кийим эм баска коьп затлар сатылдылар.

Сонъ язгы концерт залынынъ алдында йырлаушыларымыздынъ, маданият куллыкшыларынынъ катнасувы ман байрам концерти озды.

Байрамда «Ногайский район» МО аькимбасы Мухтарбий Аджиков, авыл яшавшыларын кутлап, ийги соьзлер айтты: «Аявлы Терекли-Мектеб авыл яшавшылары!

Ак юректен сизди ортак байрам – Авылдынъ куьни мен кутлайман.

Терекли-Мектеб авылындагы аьдемлердинъ саны 8400-ге етеди, сонынъ сырасында – 820 школага бармаган бала эм 1200 окувшы, мунда 26-га юьвк туьрли миллетлер яшайды. Аыр бир авыл яшавшысы оьзининъ йигерли иси эм бай сулыбы аркалы тувган авылынынъ оьрленуьвине оьз уьлисин коьсады. Авылдынъ орталыгында буьгун бек коьп шаралар уйгынланды. Концерт программалар, балалар уьшин ойынлар, ногайдынъ сыпыра курылган термеси, базласлар эм авыл ярмалыгы.

Конакларга эм авыл яшавшыларга тегин пылав берилди. Аыр бир уьйде дайым да ийги коьнъил, йылы йолыгыслар болсын деп йорайман».

Оннан сонъ футбол эм волейбол ойынлары оздылар. Ярыслар сырагылары бойынша Нариман авылынынъ командасы ийги деп белгиленди.

Байрам «село Терекли-Мектеб» СП МО аькимбасы З.Аджибайрамовтынъ куьш салув аркалы йогары аьлде оьгти. Оннынъ соьзлери мен, байрамды уйгынлава баьри организациялар эм эки школа катнасты. Байрамга келгенлер йогары коьнъилде уьйлерине кайттылар.

КОНАКТА - ОКУВШЫЛАР

Яшавынъ калай, авылдас?

Бу йылдынъ октябрь айынынъ 13-нде А-Х.Ш.Джанибеков атындагы орта мектебинде «Яшавынъ калай, авылдас?» деген байрам кызыклы аялде оьтти. Шарады Джанибеков атындагы мектебининъ администрациясы уйгынлаган эди.

Бу йол мектебке конак болып Шуьмлелик авылынынъ окутувшылары эм окувшылары келген эдилер. Сол байрамга деп келген конакларды «Шоьл ритмлары» деген биов куьби эм окувшылар хош коьрип алдылар.

Биринши болып келген конаклар «Музей – тарих саклавысы, а тарих – халк эстелиги» деген мектеб музейи бойынша экскурсия эттилер. 9-ншы класс окувшылары К.Курганова, Л.Сариева, 8-нши класс окувшылары Х.Суюнов, А.Батыров, Р.Уразакаев музейдинъ тарихи, Уллы Аталык согысында катнаскан ветеранлары, олардынъ оьлимсиз йигитлиги, бай ногай

адабияты, ногай ярыкландырувшысы А-Х.Ш.Джанибековтынъ яшав йолы акында, алыс йылларда мектебке келип, окутувшылык аьрекетин юриткен биринши окутувшылардынъ акында, Терекли-Мектеб авылынынъ эстеликли ерлери, ногай халкынынъ миллет кийимлери, савытлары, кыскакылардынъ ярасыклавлары акында коьп кызыклы билдирувлерин эситтилер.

Шуьмлелик орта мектебининъ окувшылары музей экспонатлары ман ювык таныстылар.

Оннан сонъ конакка келген Шуьмлелик орта мектебининъ 5, 6, 7 эм 11-нши класс окувшыларына окутувшы Э.Саитовадынъ етекшилиги мен «Дагестан – бизим ортак уйимиз» деген ашык дерисин уйгынланып оьткерилди. Окутувшы ашык дерисинде Терекли-Мектеб авылынынъ куьрулувы, ондагы аьдемлердинъ яшавы, онынъ эстелик-

ли ерлери, авыл тарихинде ыз калдырган аьдемлери, айтпага, Ф.Капельгородский биринши куйы каздырганы, клубтынъ, парктынъ, администрациядынъ, мектебинъ куьрулувын, Нариман эм Куьнбаттар авыллар яшавшылары яны ерге коьшип келген даргин миллетли аьеллерине эткен ярдамы акында кызыклы хабарлады. Джанибеков атындагы мектебининъ 10-ншы «б» класс окувшысы З.Джумагишиева ятлав окуп эситтирди. Шуьмлелик орта мектебининъ 7-нши класс окувшысы П.Багомедова да оьз тилинде йыр йырлады.

Оннан сонъ окувшыларга деп информатика бойынша интернет ойынын окутувшы Е.Шандавов уйгынлап озгарды. Онда эки мектебинъ де 11-нши класс окувшылары, эки командаларга боьлинип, интернет ярысларында оьз билими мен сынастылар. Сол ок заман баска класста окутувшы Э.Аметовадынъ етекшилиги мен эки мектеблерининъ де 5-7-нши класс окувшыларына психологиялык «Досларсыз мен тап йоктай» деген КВН уйгынланып озгарылды. КВН-да яратувшылык ярыслары, тестлер оьткерилдилер. Тоьрелер катнасувшылардынъ белсенлигине, тапкырлыгына тийисли баа бердилер.

Оннан сонъ окутувшы А.Койбаковтынъ етекшилиги мен кыскакылардан туьзилген командалар волейбол ойынын кызыклы ойнадылар.

Байрам «Биз халклар дослыгы ман куьшли» деген концерт программасы ман тамамланды. Келген конак окувшылары ногай миллет асларыннан да таттылар. Байрамда катнаскан кайбир окувшы сол бир куьн ишинде коьп кызыклы, маьнели затлар ман таныстылар, баска халк, онынъ яшавы, турган ерининъ тарихи акында коьп зат билдилер. Мундай йольгыслар окувшылардынъ арасында дослыкты келеекте тагы да берк этеегине соьз йок.

Г.НУРДИНОВА.

Сувьретлерде: «Яшавынъ калай, авылдас?» байрам шарасыннан коьринислер.

БИЗ ЯЗГАНЛАРДЫНЪ ЫЗЫННАН

«Азан шалама яде шалындырама» деген макалага

«Шоьл тавысы» газетасында Яхья Кудайбердиевтинъ соьйтип аталып баспа-ланган макаласыннан тура оьз ойымды айтпага токтастым.

Шал деген соьз туьрли маьнелерди анылатады.

1. **Шал** – ур, кес. Пишен шал. Ягы-

на шал.

2. **Шал** – туьс. Шалай ат, шашы шалай, ол шалай – шашлары агарган аьдем.

3. **Шал** – эситуьв мен байланыс-лы маьнеде. Онынъ кулагына шалын-са болады. Кобызынды тартып шал (эситтир).

Азаннынъ туьп мьнеси, мырады – азаннынъ заманын билдируьв, оны кылмага (оқымага деп те айтадылар) шақырув. Азан эситкен аьдем азанга турмага керек. Сога коьре, азан шала-ды – эситтиреди, эске салады деген болады. А шалындырады – эситти-

реди деген маьне. Мага коьре, экевин де кулланмага болады деп оилайман. «Имам ога азан шалындыртады» деп айтадылар, олай дегени, эситтирмеге разылыгын береди.

С.МЕЖИТОВ.
Куьнбаттар авылы.

«ШОЬЛ ТАВЫСЫ» (ГОЛОС СТЕПИ) (+6)

ТОКТАСТЫРУВШЫ:
Дагестан Республикасынынъ Баспа эм информация министрствосы.

Бас редактор
КОЖАЕВА Э.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланыс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управленесинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтастары редакциядыкы ман келисеске боладылар. Авторлар язылмалары уьшин явапдылар. ДР-нынъ Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалавга кол басылув заманы – 17 саватте. Баспалавга кол басылган – 16 саватте.

Орта-Тоьбе авыл яшавшысы
Заур Керагулович Исмаиловка
23-нши октябрьде 65 яска толагы ман

Акыллыгынъ, танълыгынъ
Бизге керек дайым да.
Ярык коьнтил байлыгынъ
Язлык куьндей яшавда.
Суйимлик пен баьримиз
Сизди буьгунъ кутлаймыз.
Савлык, наьсип, уьстинлик
100 йыл сизге йораймыз!

Кутлавшылар: Исмаиловлардынъ аьели.

Терекли-Мектеб авыл яшавшысы
Зухра Зубаировна Аджатаевага
23-нши октябрьде 60 яска толагы ман

Юз йыл яшанъыз, тилеймиз,
Узак болсын оьмиринъиз,
Бизим айткан тилеклер-ав
Майдай болып ягылсын,
Савлыгынъыз берк болсын,
Картаймасын юрегинъиз,
Буьгунълердей юзинъизде
Наьсип-нурь яйнасын.

Кутлавшылар: «Ногайский район» МО-да ДР ГБУ куллыкшылары.

Орта-Тоьбе авыл яшавшысы
Оксана Рашидовна Исмаиловага
25-нши октябрьде 15 яска толагы ман

Куьздинъ аьруьв куьниндей
Яшавынъ сенинъ мол болсын.
Коьнтилдеги мыратлар
Куванъш пан оьр толсын
Аьр йылда да туган куьн
Йигиликлер аькелсин,
Кардаш-туькым йыйылыг
Сага оьрмет этилсин.

Кутлавшылар: Исмаиловлардынъ аьели.

Терекли-Мектеб авылынынъ кишкей яшавшысы
Фариза Алимуратовна Картакаевага
19-нши октябрьде 1 яска толганы ман

Фаризамыз-эрке кыз,
Янымыздай коьремиз.
Туган куьнде биз сага
Коьп айтпага сьемиз.
Машалла, деп айттырып,
Оьсе-оьсе етерсинъ.
Баьримизди кувантып,
Кыз шагына келерсинъ.

Кутлавшылар: уьйкен атасы эм тетеси, анасы эм атасы.

Газета выходит 52 раза в году.
Тираж – 3000 экз.
Цена – 5 рублей.
Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.
Газета отпечатана в типографии ГАУ РД «ИД «Дагестан» по адресу: 367018, ДР, г.Махачкала, Проспект Петра 1, 61.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район, с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru
Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)
Телефоны:
Общий отдел – 21-4-71
Индекс – 51365